

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๓๐๕/ ๓๕๖๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการค้าพืชผลทางการเกษตรตกต่ำของ
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาการค้าพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ สภาผู้แทนราษฎร

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๓๓๒๕ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓
๒. ความเห็นของหน่วยงานต่างๆ ต่อรายงานพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาผลผลิตเกษตรตกต่ำ

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลัก
รับรายงานและข้อสังเกตของรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการค้าพืชผลทางการเกษตร
ตกต่ำของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาการค้าพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ สภาผู้แทนราษฎร
ไปร่วมพิจารณากับกระทรวงการคลัง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงพลังงาน
กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม
สำนักงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวบรวมผล
การพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับรายงานดังกล่าว โดยส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอ
คณะรัฐมนตรีในคราวเดียวกัน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้รวบรวมผลการพิจารณา
และผลการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) และได้สรุปความเห็นภาพรวมของหน่วยงานต่าง ๆ
ต่อรายงานดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ดังนี้

๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง
แนวทางการแก้ไขปัญหาการค้าพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ของคณะกรรมการวิสามัญฯ มีประโยชน์ต่อการพัฒนา
พืชเศรษฐกิจสำคัญของไทย ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การกิจหน้าที่ของหน่วยงาน
และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่กำกับดูแลพืชแต่ละชนิดเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
ยังมีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ดำเนินการอยู่ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่
การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้เกษตรกร ยกกระดับเกษตรกร เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าให้มีคุณภาพมาตรฐาน
และมีความปลอดภัยตรงตามความต้องการของตลาด ลดต้นทุนการผลิต ราคาที่เกษตรกรขายได้มีเสถียรภาพ
และสร้างรายได้แก่เกษตรกรได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว จะต้องมีการบูรณาการ
ร่วมกันทั้งด้านงบประมาณ ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงต้องได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ
ภาคเกษตรกร ภาคเอกชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒. กระทรวงพาณิชย์ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา
การค้าพืชผลทางการเกษตรตกต่ำของคณะกรรมการวิสามัญฯ โดยเฉพาะประเด็นของสินค้าข้าว ประเด็นการประกันราคา
และการจำนำ ซึ่งมีข้อสังเกต ดังนี้ รัฐบาลปัจจุบันไม่มีนโยบายในการแทรกแซงราคาตลาด แต่ใช้กลไกตลาด
ดูแลราคาข้าวให้มีเสถียรภาพและมีความเหมาะสมตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยดำเนินนโยบายประกันรายได้เกษตรกร

ผู้ปลุกข้าว...

ผู้ปลูกข้าว เพื่อเป็นหลักประกันและป้องกันความเสี่ยงให้เกษตรกรมีรายได้ที่เหมาะสมจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรให้สอดคล้องกับต้นทุนการผลิต โดยไม่เป็นการแทรกแซงกลไกตลาด รวมถึงการให้ความเป็นธรรมหรือจัดหาระบบฐานในการวัดความขึ้นของการรับซื้อข้าว การส่งออกข้าวของไทยไปยังตลาดส่งออกหลัก และการบุกเบิกตลาดใหม่ การจัดเก็บข้าวได้ด้วยตนเอง เพื่อให้ชาวนามีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลางและโรงสีมากขึ้น การจัดตั้ง Rice Council เพื่อสร้างแบรนด์ในการช่วยผลักดันในการส่งออกต่างประเทศ และการส่งเสริมการรวมกลุ่มของชาวนา เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มอำนาจต่อรองในตลาด อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันกลุ่มชาวนาที่มีความเข้มแข็งมีความสามารถผลิตข้าวสารได้คุณภาพและตรงกับความต้องการของตลาดในต่างประเทศหลายกลุ่มได้เชื่อมโยงการผลิตส่งมอบให้ผู้ส่งออกเพื่อทำการตลาดและจำหน่ายไปยังผู้ซื้อต่างประเทศอยู่แล้ว

๓. กระทรวงการคลัง พิจารณาแล้วมีความเห็นในประเด็น ดังนี้

๓.๑ ปัญหาจากภาษีความหวาน เห็นว่าไม่มีข้อมูลใดสนับสนุนได้ว่าภาษีน้ำตาลส่งผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจที่ทำให้รายได้จากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายลดลง ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อราคาอ้อยและน้ำตาล ได้แก่ กลไกตลาดโลก และปริมาณผลผลิตในแต่ละช่วงเวลา โดยปัจจุบันราคาอ้อยสูงสุดในรอบ ๑๗ ปี นอกจากนี้ การนำเงินภาษีกลับไปอุดหนุนกลับคืนให้เกษตรกรอาจขัดต่อมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า การกั้นเงินรายได้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น หรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นการเฉพาะจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

๓.๒ ปัญหาสุราสามทับ เห็นว่าเหตุผลความจำเป็นที่ต้องควบคุมและกำกับดูแลการผลิตและจำหน่ายสุราสามทับหรือแอลกอฮอล์ เนื่องจากสุราสามทับเป็นเสมือนหัวเชื้อสุรา เมื่อนำไปผสมน้ำเพื่อเจือจางจะมีสภาพเช่นเดียวกันกับสุรา หากนำไปบริโภคอาจก่อให้เกิดอันตรายโดยตรงต่อผู้บริโภคได้ อีกทั้งยังมีคุณสมบัติเป็นเชื้อเพลิงที่ต้องมีการกำกับ ควบคุม อย่างรัดกุมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การผลิต การขนส่งและการจัดจำหน่าย นอกจากนี้ การควบคุมดังกล่าวยังมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการลักลอบนำสุราสามทับไปผลิตเป็นสุราที่มีขอบด้วยกฎหมาย ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อ การควบคุมและการบริหารจัดการเก็บภาษีสรรพสามิตด้วย อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติ ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้อนุญาตให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมผลิตสุราสามทับ ซึ่งหมายถึงสุรากลั่นที่มีแรงแอลกอฮอล์ ตั้งแต่แปดสิบดีกรีขึ้นไปสามารถผลิตเพื่อนำสุราสามทับไปใช้ในการแพทย์ เภสัชกรรมหรือวิทยาศาสตร์ และนำไปทำการแปลงสภาพ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด ปัจจุบันได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีอยู่แล้ว และสำหรับสุราสามทับ (เอทานอล) ที่ใช้เป็นเชื้อเพลิง ได้รับการยกเว้นภาษีตามมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ อยู่แล้ว

๔. กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับรายงานในภาพรวมของการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมสำหรับสินค้าเกษตร ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สับปะรด มะพร้าว และอ้อยโรงงาน ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรม และมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การกิจหน้าที่ของหน่วยงาน และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่กำกับดูแล

๕. กระทรวงสาธารณสุข พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับรายงานในภาพรวมของการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ เรื่องการให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกันพัฒนาในการผลิตสมุนไพรให้ได้ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งการส่งเสริมการผลิตแบบเกษตรแปลงใหญ่ ให้เป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำเมล็ด ดอก ใบของกัญชงไปผลิตเชิงพาณิชย์ ควรใช้สำหรับอุตสาหกรรมยา อาหาร เครื่องสำอางผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และกระบวนการทางความคิดของผู้ประกอบการ ที่ควรบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒

๖. กระทรวง...

๖. กระทรวงแรงงาน พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับรายงานในภาพรวมของการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ เพื่อช่วยเหลือให้กับแรงงานภาคเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานนอกระบบ โดยมีนโยบายส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพและพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อยกระดับผลผลิตทางการเกษตร พัฒนาตลาดรองรับ และนำเทคโนโลยีปรับใช้เพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิต รวมถึงการให้กองทุนกู้ยืมเพื่อจัดซื้อวัตถุดิบและอุปกรณ์แปรรูปทางการเกษตร เพื่อสร้างอาชีพและรายได้

๗. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับรายงานในภาพรวมของการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ซึ่งมีการวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคาพืชผลการเกษตรของไทย และเสนอแนวทางหรือมาตรการที่จะนำมาใช้แก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทั้งนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีผลงานวิจัยและพัฒนาที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ให้บรรลุเป้าประสงค์ ได้แก่ เครื่องมือตรวจสอบสารตกค้างต้นแบบ สามารถตรวจสอบสารตกค้างด้วยเซ็นเซอร์ทำให้รู้ผลในระยะเวลาอันสั้น ลดระยะเวลาการเสียหายของผักและผลไม้ การใช้เทคโนโลยีคำนวณปริมาณน้ำมันจากสีผิวเมล็ดปาล์ม สามารถนำมาพัฒนาเชิงธุรกิจสนับสนุนการใช้งานให้กับเกษตรกร เพื่อตัดสินใจเปรียบเทียบปริมาณน้ำมันที่คาดว่าจะได้ก่อนขายผลผลิตให้กับผู้รับซื้อ การพัฒนาโมเดลการทำนายผลผลิตอ้อย และสามารถขยายผลการศึกษาโมเดลออกไปให้ครอบคลุมกับพื้นที่ปลูกอ้อยทั่วประเทศ เทคโนโลยียางพารา ตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการจัดทำมาตรฐาน โดยทำควบคู่ไปกับนโยบายการสนับสนุนจากรัฐบาล เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาราคายางพาราที่ตกต่ำได้ในระยะยาว

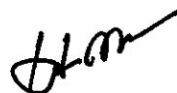
๘. กระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับรายงานในภาพรวมของการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ซึ่งมีการวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคาพืชผลการเกษตรของไทย และเสนอแนวทางหรือมาตรการที่จะนำมาใช้แก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยเฉพาะการจัดอบรมโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อบรรเทาและแก้ไขปัญหายั่งยืนสำหรับภาคเกษตร

๙. กระทรวงพลังงาน พิจารณารายงานในภาพรวมของการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ โดยเฉพาะประเด็นสินค้าข้าว เห็นว่ามีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ควรมีการบูรณาการร่วมกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

๑๐. สำนักงบประมาณ พิจารณารายงานในภาพรวมแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ เห็นว่านโยบายและประเด็นภาคเกษตรเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการบูรณาการร่วมกัน โดยจัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยคำนึงถึงศักยภาพที่ครอบคลุมทุกมิติ โดยให้ความสำคัญในการป้องกันการเกิดปัญหา มากกว่าการเยียวยา นอกจากนี้ควรให้สอดคล้องกับแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้สินค้าเกษตรสามารถแข่งขันได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์